

γρ α φ ή

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Τρίμηνη Έκδοση του Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Λάρισσας

Σύγχρονη Κυπριακή Λογοτεχνία

Αφιέρωμα

♦ ΛΙΓΓΕΛΙΔΟΥ Κ. ♦ ΑΡΤΕΜΗΣ Α. ♦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Κ. ♦ ΓΑΛΛΑΖΗ Π.
♦ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Ν. ♦ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Α. ♦ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ Α. ♦ ΘΕΟΧΑ-
ΡΟΥΣ Ε. ♦ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Κ. ♦ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Π. ♦ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ -
ΑΛΑΜΙΔΟΥ ΕΙΡ. ♦ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ - ΣΤΑΥΡΟΥ Ρ. ♦ ΚΑΤΣΕΛΛΗ Ρ.
♦ ΚΑΤΣΟΥΡΗ ΝΤ. ♦ ΚΑΤΣΟΥΡΗΣ Γ. ♦ ΚΡΑΛΛΗΣ Μ. ♦ ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗΣ
Ν. ♦ ΛΑΔΑΚΗ - ΦΙΛΙΠΠΟΥ Ν. ♦ ΛΙΑΣΙΔΗΣ Π. ♦ ΜΑΡΑΓΓΟΥ Ν.
♦ ΜΑΥΡΗΣ ΧΡ. ♦ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Κ. ♦ ΜΟΛΕΣΚΗΣ Γ. ♦ ΜΟΝΤΗΣ Κ.
♦ ΝΙΚΟΛΛΟΥ Θ. ♦ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ Ν. ♦ ΠΛΙΟΝΙΔΟΥ Ε. ♦ ΠΛΑΣΙΡΔΗΣ
Μ. ♦ ΠΙΕΡΙΔΗΣ Γ. ♦ ΠΥΛΙΩΤΗΣ Α. ♦ ΠΥΛΙΩΤΟΥ Μ. ♦ ΡΟΔΙΝΗΣ Α.
♦ ΡΟΥΣΟΥ Ν. ♦ ΣΑΒΒΙΔΟΥ - ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ Μ. ♦ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ Α.
♦ ΣΟΦΑΣ Π. ♦ ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ Φ. ♦ ΣΤΑΥΡΟΥ Μ. ♦ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ Θ.
♦ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ Κ. ♦ ΧΑΤΖΗΠΑΠΑΣ Χ. ♦ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ Κ. ♦ ΧΡΙ-
ΣΤΑΚΗΣ Γ.

Σφήνοειδής γραφή

Τσιανίκας Μεγάλης, "Αμμόγωστος Βασιλεύουσα": La materia e sorta ή η "σύλληψη" της ποιητικής ύλης. VERNON HALL, Ο Τ.Ε. Ελιοτ ως κριτικός (μετάφραση Στέφανος Μπεκατόρας). Βασιλική Παπαγιάννη, Ο Κώστας Κουλουφάκος ως παιδαγωγός της λογοτεχνίας. Καραγιάννης Στέλιος, Με τον τρόπο του Κ.Π. Καβάφη, σημειώσεις για τον "βασιλιά της Ασίας" του Γ. Σεφέρη. Τσιπλακούλης Δημήτρης, Λαϊκά δρώμενα. Δημήτρης Πανουσάκης, Θεωρίες πάνω στις δυσκολίες προσέγγισης της ποίησης του Ν. Καρούζου. ΘΕΛΤΡΟ: Μεγάλης Αργυριδής, Η παιδική σκηνή του Δημοτικού Θεάτρου Λάρισσας "Θεσσαλικό Θέατρο". ΒΙΒΛΙΟ: Κώστας Λάνταβος, Βασιλική Παπαγιάννη, Άννα Μανωλοπούλου Σκούφα, Θανάσης Κούγκουλος, Χαρούλα Νεφτανίδου, Γιώργος Μπαλούρδος. ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Κώστας Λάνταβος.

Σχέδια: Χρήστος Παπανικολάου

φυγή του παίρνει το σχήμα του εμβρύου ανάμεσα στους αριθμούς Εγώ και Συ: Ένα.

Η αρίθμηση ποθεί πάντα “ταυτότητες” έστω και αν καταλήγει σε ανισότητες. Ωστόσο δίνει ιδιαίτερο προοπτικό βάθος και μεταφυσικό βάρος στις λέξεις και τα σύμβολα.

Η γνώση στενεύει τη σοφία σαν φυσική νημοτέλεια. Η σιωπή οξύνει την όραση και ο αναγνώστης καλείται να δει τα σημεία που έσπειρε ο συγγραφέας και εγώ νημίζω πως αξίζει τον κόπο.

Άννα Μανωλοπούλου - Σκούφα

ΚΩΣΤΑΣ ΣΟΥΡΕΦ, “ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ”, Πόρφυρας, 1991, σ.σ. 30

Ο Κώστας Σουρέφ, αρχαιολόγος, ποιητής και μέλος της εκδοτικής ομάδας του πολύ σημαντικού λογοτεχνικού περιοδικού της Κέρκυρας “Πόρφυρας”, κυκλοφόρησε το 1991 από τις εκδόσεις του περιοδικού τη δεύτερη ποιητική συλλογή του, οκτώ χρόνια μετά το “Κόρινθος-Συρακούς, μέσω ακτών Ιονίου”. Στο πρώτο του βιβλίο (1983), πρώτο ατομικό γιατί συμμετείχε από το 1969 σε ομαδικές εκδόσεις, ο ποιητικός λόγος αναβλύζει μέσα από την αρχαιολογική μνήμη των χώρων και των αντικειμένων, τη μυστική ουσία και την οδύνη όπως ξεχειλίζει από την ιστορία της Αδριατικής:

Παλεύω με τα κύματα του αρχαίου δραματολογίου Κόρινθος - Συρακούς μέσω ακτών Ιονίου και τα κατευόδια σπρώχνουν τους γλάρους δυτικά.

Στην δεύτερή του συλλογή, την “Αλληλογραφία”, ο Κ. Σουρέφ μεταφέρεται από τους τόπους και τα πράγματα

στα πρόσωπα. Ο τίτλος είναι δηλωτικός των προθέσεών του. Στο πρώτο μέρος συνομιλεί με τ’ αγαπημένα του πρόσωπα, που κινούνται από την ποίηση και τον κινηματογράφο έως τη ζωγραφική και τη μουσική. Περιλαμβάνει δώδεκα ποιήματα, αφιερωμένα σε ένδεκα πρόσωπα, ενώ ο θεματικός κύκλος ανάγει με μία εξομολόγηση, όπου καταθέτει την αδυναμία της αναγνώρισης των φιλικών του φασμάτων αλλά και την επιθυμία ν’ αφαιρέσει την αμίχλη του μύθου, να ρίξει τα ενδύματα και ν’ απολαύσει τη λάμψη της γυμνότητας. Τελικός να κατασκευάσει την ιδιωτική του ανάγνωση.

*Γνωρίζω την ασχήμια του υφάσματος
που με ειδική επιμέλεια φρέσατε
Λόγικον όμως να Σας κατανοήσω
πριν το δέρμα
τραχύ ή απαλό αδιάφορο
αναδειχθεί με μεταλοπρέπεια.*

Αξίζει να σημειώσουμε πως ο μόνος Έλληνας με τον οποίον αλληλογραφεί είναι ο Γεώργιος Βιζυηνός που “για μια μικρούλα έχασε την υπόληψή του”.

Στο δεύτερο μέρος με τον τίτλο “Αρμενιστής” περιέχονται επτά ποιήματα, όπου υποπτευήμαστε ως κύριο, αν και υπόγειο, σημαίνουν την κρυστάλλινη αφή του αρμενιστή έριπτα. Το ταξίδι αυτού του άρρητου που πυροδοτεί τη διαδρομή του ανθρώπου:

Είσαι συνώνυμο της αστραπής

Τα μαλλιά σου τρελαίνονται στις εξισώσεις

Μια σε θυρώ παρούσα και μια απύουσα

Η “Αλληλογραφία” συγγενεύει με την ποίηση της δεκαετίας του ’80, της

συμβατικά αποκαλούμενης γενιάς του “ιδιωτικού δράματος”. Διατρέχεται από τα τραύματα του προσωπικού δράματος, που μέσα στην ανωνυμία τους γίνονται επίθυμα και περιεκτικά των διαστάσεων μιας εποχής.

Ο ποιητής εμβαπτίζεται σ’ όλη την ποιητική παράδοση, ελληνική και ξένη, και ιδίως στις κορυφαίες στιγμές της - όπως τον Καβάφη - και της δίδει μια νέα διευρυμένη και σύγχρονη μορφή. Κοντά στην παράδοση του λόγου συλλειτουργεί και η ιδιότυπη παράδοση της γενέτειράς του, της Κέρκυρας, Ο GIAN GIACOMO CASANOVA του υπενθυμίζει

*Είμαι η προέκταση του κορμιού σου
που επέζησε σε μια Κέρκυρα βενετσιάνικη
όπως τα ασημένια αντικείμενα του τεχνίτη
τα ξυλόγλυπτα έπιπλα στα σαλόνια
τα καντούνια στην πόλη*

Βασικό υλικό δομής της γραφής του Κ. Σουρέφ είναι η εικόνα. Η καταγωγή της φαίνεται να προέρχεται από τη συμβολική εικόνα του μεσοπολέμου αλλά και τη δυνατή και πολύχρωμη του υπερρεαλισμού, όπως τουλάχιστον στοιχειοθετήθηκε από τους ελληνικούς απύηνους του ρεύματος. Όμως η εικόνα αυτή δεν είναι ούτε στατική ούτε εικαστική. Συνδέεται με την κινηματογραφική λήψη και τη σεναριακή γραφή αποκτώντας ενέργεια που περικλύεται αλλά και διατρύπια τη λέξη:

*Ο εικονολήπτης μου ξεμακραίνει
αφήνοντας τον DIEGO
και τον ακούραστο υπολογιστή
στο άδειο δωμάτιο
με την ξύλινη θύρα μισάνοιχτη*

Η εικαστική καταβολή επεμβαίνει στην όλη σύνθεση, αναδεικνύοντας τη δυναμική του χρώματος:

*ανάκατο με μαύρα μαλλιά και τρίχωμα
σκονίζεται με ηφαιστειογενές χώμα
στέκεται μπρός από ένα κόκκινο δάμνο
Η ονειρική διάσταση (και η κυριαρχία
του λευκού*

*συντάρασσε το όνειρο
και τον ονειροπαρμένο),*

η βιογραφική αναγωγή, ο διάλογος με τη δημοτική ποίηση (Νανούρισμα) κι ακόμη επισκέψεις γόνιμες κι ακτινοβολούσες, μέσα από το φρέαρ της λογοτεχνικής ιστορίας όπως του Πλάτωνα:

*Τι μου είχε δώσει το σώμα
πέρα από κάποιο είδωλο σε καθρέφτη;
ή του δαίμονα ΡΟΕ από το φακό του Παζολίνι
“Φέρε ρακί για με και για το κοράκι”
Με πήρε το κατόπι και βράχνιασε να με
κρούζει*

συμπληρούν την αγωνία της καταβύθισης στον εσωτερικό κόσμο και λυτρώνουν τον ποιητικό λόγο του Κώστα Σουρέφ στη συλλογή “Αλληλογραφία”.

Θανάσης Β. Κούγκουλος

“Οι Άπόντες” και η ποιητική της Κατερίνας Γ'ώγου!

Τί μπορεί να σημαίνει “μιλώ για την ποιητική της Κ.Γ.”; Ίσως, ότι ανιχνεύω τις μεταγλωσσικές αναφορές του κειμένου της ίσως, ότι υποτάσσω στη δική μου (κριτική) μεταγλώσσα έναν επενδυμένο στα ποιητικά σημεία “περί ποίησης” λόγο ίσως ακόμη κι αυτό: ότι αποσπώ (εκ-